

in het
Teken van de Zoon

zinnebeeld en logenstraf
toegift en tegengift

Robert la Boresa

in het

Teken van de Zoon

zinnebeeld en logenstraf
toegift en tegengift

Robert la Boresa

augustus 2017
illustraties door Robert la Boresa

*In dit boekje vindt u
12 citaten uit Zarathoestra's Voorrede
uit: Aldus sprak Zarathoestra,
Een boek voor allen en niemand
van Friedrich Nietzsche
geschreven in
Sils-Maria – Zwitserland
1881*

*Zij zijn
als rustplaatsen
als bruggetjes in de tekst
ontmoeting met een oude bekende
die even tussendoor komt*

*De tekst zelf
is als een waterval
een snel-stromende rivier
die zich ononderbroken
een weg baant
naar de Namen-loze Zee
van een Onuitsprekelijk
Woord*

Voorwoord

Het deeltje *In het Teken van de Zoon* is een vreemd eendje in deze lezingen reeks, waarin zich toch een Zwaan verbergt. Het is ook geen lezing, zoals de andere deeltjes, maar een spontane uitbarsting, een slotwoord, een deur die openslaat. Zwanen kunnen ferme tikken uitdelen, waarschuwde mijn moeder vroeger al, wanneer we de eendjes gingen voeren. Dat doet deze Zwaan ook, ook al blijft hij een één-tje, eentje zoals jij en ik. Wat is hier in het spel, op het ganzenbord van mijn leven?

Het is nu alweer meer dan 40 jaar geleden dat ik door een droom geconfronteerd werd met een Dimensie die ik niet kende, die ik tot dan toe niet voor mogelijk had gehouden. Ik, kind van een seculiere opvoeding, kritisch student, tegen elke godsdienstige verhouding en traditie agerend. Geïnteresseerd in psychologie en filosofie en debat. Gelovigen niet zelden bestrijdend en wegzettend met een soms al te spitse tong ...

Een droombeeld en een droomspraak overvielen mij op een nacht. Nauwelijks 23 jaar was ik ... Ik mocht naderen in een heilige kring ... Er stond een kristallen beker in het midden, maar toen ik mijn handen uitstreekte, werd deze beker van binnenuit verslonden door een vuurzuil. Wat bleef was een soort vogelverschrikker, een kruis met een jas, een mantel van gaaswerk, en bovenop een kalebas met holle ogen, een holle neus, een mond als een gekarteld gat. En toen die Stem:

"Uit het vuur kwam de man van ..." De rest van die inleidende zin heb ik nooit precies geweten, het was iets met "... staal en ...", maar de zin daarna veranderde mijn leven tot op de dag van vandaag:

"... maar je zult gelukkig zijn, want van nu af aan spreek je mijn taal in mijn tekenen ..." Een stem als een zegel, als een bezegeling, rustig en vaststellend, geen bevel en toch soeverein van toon. Ik was meteen klaar wakker en zat rechtop in bed, enigszins verbijsterd, en wist mij hiermee geen raad ... Ik had geen religieuze bagage, geen kennis van een of andere taal om met deze uitspraak over 'taal en tekenen' een kant op te kunnen. Maar de inbreuk was zo overweldigend, de overval zo geslaagd, dat mijn gepsychologiseerde wereldbeeld eigenlijk op slag aan scherven lag.

Langzaam drong het tot mij door dat er in dit heelal, waar ik deel van uitmaak, een Stem aan het woord is, want, en dat wist ik heel beslist, dit was niet mijn eigen stem. Een Buiten-gewone Dimensie met Stem, met Spraak-kracht, een Richtende Stem. Ik begreep dat ik mijn zoektocht moest beginnen in tradities waarin deze Dimensie inderdaad sprekend aanwezig is: de Bijbelse Overlevering. Dit kwam vooral doordat een vriend, een paar maanden na mijn droom, mij in aanraking bracht met het werk van Friedrich Weinreb. De ingang tot de Joodse Overlevering zoals hij die verwoordde, raakte direct een snaar. Ik leerde bij Weinreb over de Hebreeuwse letters als 'tekens', als meerdimensionale vingerwijzingen en wist dat ik op het goede spoor zat. Het Alefbet als teken-schrift behorend bij de spraak, om elke tong op schrift te kunnen stellen. Weinreb toonde de verbazingwekkende implicaties hiervan voor het Hebreeuws, die zijn inderdaad verbluffend, maar ik dacht: moet de diepgang van deze tekens dan ook niet meegaan in een taal als het Nederlands, en in feite in alle talen die zich van dit teken-schrift bedienen ... misschien minder prominent, iets bleker, maar toch ...?

Zo vond ik de *Zájjin* en *Noen* terug in woorden als ZijN, ZooN, ZieN, ZiN, ZoN, ZoeN en vormde zich onder mijn ogen het monogram van deze twee consonanten, als een ontmoeting van twee die één zijn: het *Teken van de ZooN* ... ☒ ... en was ik verrast en verbijsterd tegelijk: een *swastika*! ...

Tenminste, daar leek het op. Hoe kon dat zijn? Het ging hier immers om rijke, existentiële, levenskrachtige, liefdevolle, relationele woorden. Konden die iets te maken hebben met dat verschrikkelijke symbool van het nationaal socialisme? Dat litteken van de 20^e eeuw: het NaZi-kruis ... om ZioN te vernietigen ... wat speelde hier, meer dan ik toen kon bevatten?

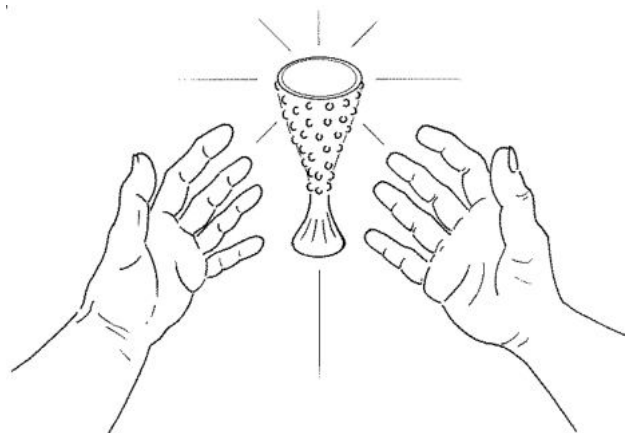
Lang heb ik hiermee rond gelopen, tot ik in 1986 de kans kreeg om Friedrich Weinreb hierover persoonlijk te spreken. Dat staat in mijn boekje *Zien door Rozetten* dat ik jaren na deze ontmoeting heb geschreven (1999).

Langzaam, heel langzaam durfde ik daarna met dit Teken van de Zoon naar buiten te komen, werd het steeds verder in mij uitgebroed.

Nu dan dit boekje, dat in een zucht geschreven werd, omdat het moet. Er wil nog iets gezegd zijn. Misschien maakt het mij tot die vogelverschrikker uit mijn droom, vliegen alle vogels straks weg, of zitten zij juist spottend op mijn kale kop ... *maar ...* ik zal gelukkig zijn, want *U staat in mij* klinkt het vanuit de verte, zoals het klinkt in Psalm 23, in het hart van die psalm.

Het Teken van de Zoon tekent een mystieke verhouding, een archetypisch beeld, een aanraking die alles anders maakt, een teken dat wast ... wast in mij, en misschien in een lezer die het leest, die de wortels proeft waarin het aardt. Daarom staat het op schrift, tegen de misbruikers, om de Levende te dienen die mij hiertoe in zekere ZiN geroepen heeft.

Robert la Boresa
augustus 2017

Opgang

Deze ontboezeming moest een keer *plaats*-vinden, als een vreugde-pijn, een pijnlijke vreugde, een geboorte-wee waarop een nieuwe, andere toekomst volgt. Het Teken van de Zoon is die vreugde, is die pijn, mijn hartsgeheim, sleutel en slot naar een diep-menselijke, mystieke wetenschap.

Maar er is een oude vloek, een gijzeling die moet worden verbroken. Na de vloek dan nu een zegen die de vloek opzij moet vegen. Daar zijn woorden voor, er is geen ander wapen, geen andere zalf, geen ander her-nemen. Het gaat om wie wij zijn, om wie wij moeten worden. Het gaat over dood en opstanding, over Vader en Zoon, twee gestalten die in ons wonen. Maar wie zal de dichters nog verstaan?

Dit woord komt uit hoge bergen naar omlaag, werd gehoord in waterstromen en in echo's van wie daar ooit zingend hebben stil-gestaan. Stijgen is beter dan dalen, de hoogte trekt mij meer. Maar wie de mensen liefheeft, begeeft zich naar het dal, zoals Zarathoestra deed vóór zijn val in vreemde handen. Ik wandel met hem mee. Een oude wijze waarschuwt ons. Het is al lang geleden. Toch neem ik de uitdaging aan om oude wonden te genezen, het verdraaide recht te doen. Een oude ZoN wordt weer nieuw ... hij is vanmorgen opgestaan.

Eén!

Zegen mij dan, o rustig oog, dat zonder nijd ook een al-te-groot geluk kan aanzien! Zegen de beker, die wil overvloeien, opdat het water als goud uit hem vloeie, en naar alle zijden de afglans drage van uw verrukking! Zie!.. deze beker wil weer leeg worden en Zarathoestra wil weer mens worden.

Zo begon Zarathoestra's ondergang

Het Teken van de ZooN

Het Teken van de ZooN is een mystiek zegel in de gedaante van een hoeken-kruis. Het draagt daarmee ook de spirituele kracht van een hoeken-kruis. Het heeft daarmee *alles*, en tegelijk ook *niets*, te maken met het hoeken-kruis zoals de nationaal-socialisten dat in de vorige eeuw tot embleem van

hun beweging hebben gekozen. Niets, omdat het Teken van de ZooN geen enkele socialistische ambitie koestert, geen ideologisch programma vertegenwoordigt en, onafhankelijk van deze waanzinnige en boosaardige periode in onze geschiedenis, naar voren komt als een bijzonderheid in de verschriftelijke *Nu-staat* van de Nederlandse Taal, in tekens die veel ouder zijn dan die taal zelf.

Niets ook, omdat dit teken eerder een openbaring is, een zelf-spraak van de taal, dan een of ander herkenningsteken voor een bepaalde doctrinaire beweging.

Het Teken van de ZooN toont het hoeken-kruis, een *swastika*, in zijn oerspronkelijke gedaante van vingerwijzing naar de Levenskracht zelf, de dagelijkse wedergeboorte van de ZoN, teken van weder-opstanding, wedergeboorte, opstandings-kracht, dán als twee Eén zijn. Iets dat in de mens te maken heeft met ommekeer, het maken van een hoek, een her-eniging van schepping, schepsel en Schepper, een her-ademen van de ziel van het individu in de Ziel van de Ondeelbare, de Schepper van hemel en aarde. De swastika van de nationaal-socialisten was een roof, een zaak van ontucht, een vergrijp, misbruik. Zij hebben het symbool geblameerd, te schande gebracht, gedemoniseerd, onteigend, tot boegbeeld gemaakt van hun superioriteits-waan ... Maar, zou dit teken van Leven daarmee werkelijk gestorven zijn? ... uitgeblust? ... Het ligt niet voor de hand, archetypes

sterven niet zo snel, maar er is wel iets aan de hand! Iets waarmee dit Teken van de Zoon *alles* te maken heeft.

Elk mystiek symbool is te devalueren tot handlanger van misdadige, immanente, materialistische pretenties. Als God mens wordt, valt de duivel op aarde! Daarom wil ik in deze toe-gift als tegen-gift vooral vertellen wat het Teken van de Zoon *wél* is, om te voorkomen dat dit Teken vereenzelvigd wordt met iets dat het beslist *niet* is. In ieder geval zo ondubbelzinnig mogelijk. Vergeef mij daarbij soms de scherpte van taal; die is nodig. Dat ben ik verplicht aan het visioen dat mij toeviel: te zullen spreken in Taal en Teken van Degene die mij in de slaap overviel, Die mij losrukte uit de ballingschap van tijd en eigen-waan, en Die sindsdien met mij meegaat als Stille Begeleider op mijn weg ... Dat is nu al weer meer dan 40 jaar geleden, 23 jaar was ik ... het was toen 33 jaar na het begin van 'de oorlog' ...

Dat het Teken van de Zoon, het kruis van Z en N, van *ʒ*, *zájjin*, en *ɲ*, *noen*¹, de swastika toont, nu pas, in dit 'na-oorlogse', is in zekere zin om te logenstraffen: de leugen van toen te bestraffen en tegelijk om het christelijke aandeel in die leugen aan het licht te brengen, de vertekening van de Zoon die wij in oorsprong zijn, *ieder* Mensen-Kind! ... Daar valt op menselijk gezag *niemand* buiten! De christelijke doctrine heeft hier eeuwenlang, met ingebeelde onschuld, tegen gezondigd, en heeft een klimaat geschapen geschikt voor heksenjacht en pogrom, door een systematische demonisering van het volk waar 'Christus' zelf deel van uitmaakte. Geïnstitutionaliseerde zelf-verheffing, die in de Duitse geest na de Verlichting tot rassenwaan kon uitgroeien. Hoe verbijsterend spreekt het teken in de taal door LuTHeR en HiTLER dezelfde medeklinkers mee te geven. Tetragram van haatdragendheid. Bij Luther in zijn laatste dagen vinden we een missionaire opdracht voor de End-lösung. Luther was in zekere zin de tekstschrijver van de nationaal-socialisten in hun haat jegens de joden. En hijzelf vond zijn teksten in het Nieuwe Testament zelf, in de theologie van de kerk vanaf de eerste eeuwen. Daar is veel over geschreven. Dat verzin ik hier niet. Wie het weten wil, vindt zo langzamerhand hele bibliotheken.

¹ Het Echten-reeks boekje *Gematria en Geometrie deel 2 van 3* gaat verder in op de relatie tussen Z en N en *zájjin* en *noen*.

Het Teken van de ZooN beziet het sindsdien gehate en verafschuwde hakenkruis als een gewond symbool. Zo het Teken van de ZooN iets wil, wil het hier genezen en herstellen. Genezen van een geest van tirannie, de geest van de roedel, van machts-hiërarchieën en tirannen-waanzin. Het Teken van de ZooN keert om, verschijnt ook in een andere draairichting dan het kruis waaraan de nationaal-socialisten de voorkeur gaven. In die zin dus óók her-stel. Maar bovenal is het Teken van de ZooN een mystiek begrip, een bevrijdend inzicht en geen kras of geur-vlag van roofdieren. Het is Beweging én Rust ... haar richting is Stand ... het houden van Stand ... het geven van weer-Stand ... een nieuwe verstand-houding met de Levende door een andere houding van mijn verstand!

Het Teken van de ZooN verbeeldt de mystieke, onbewuste wetenschap van ieder mensen-hart: ik ben een onvervreemdbaar Leen van de Ene, de Eeuwige, de On-noembare, gegeven om te zegenen, terug te geven, te ontmoeten, te her-kennen de Ene in mij ... onweerstaanbaar, als een innerlijk Motief. Het Teken van de ZooN als monogram is daarbij een indicatie, een vluchtend teken, een herinnering dat ik iets vergeten ben, waar ik naar op zoek moet gaan in mijzelf én in de ander, in *elke* ander ... maar de eerste vondst op die weg ben ik zelf, dán, als ik mij verlies, en de Ene mij vindt en mij her-stelt. Geen ik-cultus, originaliteits-hectiek of zelf-verheerlijking ... Het Teken van de ZooN in mij maakt mij ongewoon gewoon, schenkt eenvoud, dankbaarheid, liefde voor het bestaan, mededogen, maar is nooit naïef! Het 'ik' ligt immers altijd in de greep van ingebeeldheid, een geest van aanbidding en afgoderij, totdat de Ene met zijn beitel mijn ware 'Ik' tevoorschijn roept.

Twee!

Alleen daalde Zarathoestra van de bergen omlaag en niemand ontmoette hij. In de bossen stond eensklaps een grijsaard voor hem, die zijn heilige hut verlaten had, om wortels in het woud te zoeken. En aldus sprak de oude man tot Zarathoestra: "... Toentertijd droegt gij uw as naar de bergen, wilt gij nu uw vuur naar de dalen brengen? Vreest gij niet de straf voor de brandstichter?"

Het Teken van de ZooN is een vastend teken, een Teken dat zich het liefst terugtrekt om ruimte te maken voor een geest van vernieuwing, een geest van ruimte-gunnende daden. Het Teken van de ZooN lijdt niet aan etaleer-

zucht, is niet ostentatief, poseert niet, is er niet op uit om gezien te worden. Het is een Teken van allen en niemand, een diepe bron waarin je moet afdalen om te kunnen drinken, een drank die vleugels geeft om uit de diepte weer boven te komen en dan op weg!

In het Teken van de ZooN is de geest van de *tsimtsoem*², het Grote Vasten van de Ene, waarmee deze wereld volgens de Joodse Overlevering begon. Geen explosie, maar een implosie bij de Ene Thuis, het Begin van alle begin ... een nieuw begin voor mij.

Het Teken van de ZooN is een manifestatie, geen manifest, geen handleiding, geen reeks voorschriften, het is een verhouding om te door-ZieN: vier en Eén ... een Heilige Vijf ... zoals in de Hebreeuwse Naam voor de Eeuwige, de Ene, de Onuitsprekelijke, יהוה-יהוה, *Addonáj*, in zijn getalsmatig tetragram: 10-5-6-5 ... een Mystieke Formule van Eenheid én Herstel van Eenheid, van twee die Eén zijn³. Zó is het Teken van de ZooN in mij en in ieder die het zoeken daarnaar niet moe wordt. Zó bestraft dit Teken de platheid van het nazi-kruis, van *alle* kruisen die omhoog gestoken worden om te domineren, te imponeren en te verheerlijken, die aansturen op knechting en onderdrukking en uitsluiting ... Dus óók alle bloed-stollende kruisen in kerken en kathedralen en alle leer die daarin verborgen gaat. Duizenden Zonen vonden de kruis-dood, maar één van hen werd een Boodschap voor ons allen, deze 'ZooN' werd bekleed met Eeuwigheid, met de Geest van de Tora, ter onderwijzing, tot altijd-durende hoop. Maar ook zijn verhaal werd tot leer, tot theologie, keerde binnenste-buiten, achterste-voren en tegen zichzelf, werd tot schaduw van het Levende Woord dat deze Gekruisigde droeg. In zijn naam werden niet veel later joden en andere mede-mensen verbannen, verbrand en ont-menselijkt ... Een duivels spel in de molen van goed en kwaad, het speelveld van deze wereld. Wij moeten dus niet naïef zijn! In een gebroken wereld vallen ook gouden dobbels op 1 of op 6 en op alles wat daartussenin ligt. Maar ieder mens is een Enkeling voor God, hoe mijn lot verder ook is.

Het Teken van de ZooN maakt mij tot een verantwoordelijke en zet mij in een directe verbinding met de Ene die luistert in mij. Het Teken van de

² Het Echten-reeks-boekje *Al het goede bestaat in Drieën* werkt het begrip *tsimtsoem* verder uit.

³ Over de Godsnaam als Herstel van Eenheid, zie het Echten-reeks-boekje *Blokje Rond de toren van Babel*; over de dualiteit in de Godsnaam, zie het Echten-reeks-boekje *Het Paleis van de Vijf*.

ZooN is een Teken van Tegen-woordigheid, van Ant-woord geven, van Tegen-woord ... Eén die *Nee* kan zeggen naast een grootmoedig en levenslustig *Ja!* De Ene geeft oordeel-kracht, maar nooit omwille van egocentrische eigenmacht.

Het Teken van de ZooN is een Teken van Bewust-ZijN, van Tegenwoordigheid van Geest ... Een Zoeker van de ZooN is geen meeloper, het geluk van de roedel zoekt hij niet, daar zal hij instinctief aan proberen te ontsnappen. Aan de Zoeker van de ZooN kleeft het lot van het verloren schaap ... het schaap dat door de Herder wordt gezocht, het schaap dat door de Herder wordt gevonden, het schaap dat verlangt om Zijn Vondst te zijn, maar niet nadat het zichzelf heeft verloren! In hem staat de Herder op! Herder én schaap is hij, schaap én Herder. Leidsman zonder kudde is hij, een die *Weg-wijst* ... *Weg-wijzer* ... niet hier! ... dáár! ... ga heen! ... Het Teken van de ZooN is deze *Weg-Wijzer*. Teken om achter te laten en op weg te gaan ... Anders! ...

Drie!

Zarathoestra antwoordde: "Sprak ik van liefde! ... Ik breng de mensen een geschenk!" "Geef hun niets", zei de heilige. "Neem liever iets van hen af en draag het met hen. Dan zult gij hen het meeste weldoen: als het u slechts weldoet! En wilt gij hun geven, schenk dan niet meer dan een aalmoes en laat hen daar nog om smeken!" "Neen," antwoordde Zarathoestra, "ik geef geen aalmoes, daarvoor ben ik niet arm genoeg".

Het Teken van de ZooN vindt grond in zichzelf, een Licht-Bodem, in hem gaat de ZoN op, de ZoN van de Ene, waardoor een mens kan ZijN. Het Teken van de ZooN is Licht-dragend, maakt licht-voetig, geeft dans-voeten en draai-cirkels, veer-kracht en vier-kracht ... Geen exercitie-patronen, rechtlijnige marsen, arrogante schopvoeten in pronk-parades. Het Teken van de ZooN zit in de rugzak van vroege vogels, luister-vinken van de stilte. Zij jagen op de Ene, die naar hen lacht, die zich laat vinden in ogenblikken van verlorenheid. Het Teken van de ZooN is een gat in de kaart, een sprong in de diepte, een hangbrug in de leegte, een weg die je vindt door de weg te verlaten ... Het Teken van de ZooN is misschien wel een symbool van *anti-symboliek*, want elk symbool berust op een onmogelijkheid: de aanwezigheid van het niet-aanwezige ... dat maakt elk symbool zo gevaarlijk! Zeker een symbool van de Ene, of een symbool van de ZooN, van de mens die zich

her-vindt in de Ene. De Eeuwige is Eeuwig, boven tijd en ruimte, en daarmee nooit meer dan een on-pakbaar, altijd-durend vermoeden. Het Teken van de ZooN is daarom bescheiden, terug-houdend, blijft liever verborgen en achter gordijnen en zeker niet geborduurd daarop!

Maar ook dit is waar: zonder symbolen en gebaren kan Transformatie niet bestaan ... elk symbool is een kleine leugen om even op te *staan*, om je op af te zetten, springplank voor een sprong. Het Teken van de ZooN logen-straft zichzelf, weerlegt zichzelf, kent zijn eigen zwakte, vreest de misbruiker, de geest van afgoderij ... Blijf af! ... Het monogram dat je ziet is niet het Teken van de ZooN in mijn hart, in de aderen van mijn ziel, in de vaten van mijn verstand. Dát Teken waakt over wat jij ziet, lezer!

Dát Teken ligt op de bodem van mijn blik, woont in het slakkenhuis van mijn gehoor, kleeft aan mijn verhemelte om daar te proeven wat mij te binnen schiet en wat mij over de tong verlaten wil. Het Teken van de ZooN is voorzichtig, 40 jaar geleden vond ik haar, 40 jaar heeft zij mij beproefd en geleid, leerde ik haar smaak verstaan, nu wil zij spreken ... uit zichzelf! ... In de 'ZooN' is verandering, vernieuwing, opstanding. De 'ZooN' vraagt afstand, op-stand, dat je op-staat uit je vertrouwde stoel, de zetel van je 'ik', het leugen-pluche ... dat je die plaats vrijmaakt voor de Ene, voor de Ene in de ander, wie dan ook ... maar nooit naïef, gevangen door een code. Verstand staat nooit buitenspel! Symbolen zijn voertuigen ... 4 wielen en een plank, maak er geen koets van met zilveren bellen, het is geen doel op zich, geen parade-paardje ... Het Teken van de ZooN is zichtbaar de Onzichtbare, leugentje in weerwil van een waarheid, die mij ontknopen kan.

Het Teken van de ZooN is geloof noch bij-geloof, het is een spoor, een herinneringsteken. Het vraagt niet om geloof, en al helemaal niet om verkondiging. Het Teken van de ZooN roept op tot verdieping, de platheid voorbij. Het Teken van de ZooN zet aan tot denken, tot denken over de grens van het denken, tot overgave aan de Ont-Knoper van alle hersenspinsels. Het Teken van de ZooN is de naald, en het oog van de naald, waardoor mijn levensdraad door al mijn verzinsels prikt ... Kant én zelf-kant, geen van beide ben ik, maar in de Ene is alles Eén ... Draad en tegen-draad, recht en averecht, binnen en buiten, boven en beneden, links en rechts ... Het Teken van de ZooN verbindt, herstelt mij als de beelden breken ... Mens-zijn is vooral denk-beeldig-zijn. Ik zie de werkelijkheid in wezen niet

zoals hij is, maar zoals ik denk dat hij is. Ik zie in beelden, denk in beelden, in woord-beelden. Ik leef in een ver-tekende wereld. Daar oog voor te hebben, een diep besef: het ZijN *blijft* een *Mysterie* van ZijN. Dat er hoe dan ook *iets* is ... ik kan er niet bij, maar één woord van de Ene ruimt alle waan-webben op ... Zie! Zo! ... jij hoort bij Mij! Zo wordt ZiN geboren.

Vier!

De heilige lichte om Zarathoestra en sprak: "Zie toe, dat zij uw schatten aannemen! Zij zijn wantrouwig jegens kluizenaars en geloven niet dat wij komen om te schenken. Onze schreden klinken hun te eenzaam door de straten. En zoals wanneer zij des nachts in hun bedden een man horen lopen, lang voor de zon is opgestaan, dan vragen zij zichzelf af: waarheen wil die dief?"

In het Teken van de ZooN spreekt de Geest van een mystiek jodendom, de Geest van de Weg, zonder dogma's en leerstellingheid, de Geest van directe onderwijzing van Vader op ZooN, een liefdevol vóór-houden. Het Teken van de ZooN toont een mystieke verhouding die eigen is aan het mens-zijn, om daar met hart en ziel op in te gaan, in op te staan, doorheen te gaan, tegenover te staan, voorbij te gaan, in stand te houden ... als een visioen. Ook in het Evangelie is dit visioen zonneklaar. De Man van Nazareth was uitermate geschikt om dit visioen te dragen. De Joodse Jezus, Jezus de Nazarener, יֵשׁוּעַ הַנָּצְרִי, *Jesjóea hannotzrié*, toonde de mens in het Teken van de ZooN, op een onvergetelijke en indrukwekkende wijze. Maar zijn leven werd tot leer, het lot van veel verhalen. De verhalen die men doorgaf kregen steeds meer rituele en politieke aspecten, werden steeds meer getekend en gemanipuleerd door de geest van de tijd, door de machts-wil van ambitieuze volksverleiders. Het ZooN-ZijN is een menselijk voorrecht, geen exclusieve positie van één historische persoon. Het Teken van de ZooN maakt mij enig en uniek in verhouding tot deze wereld, in verhouding tot de Ene. De Ene is uniek in *ieder* mensenkind, de Ene steekt in niemand boven Zich-Zelf uit ... in de Ene is alles Eén en zonder maat dan alleen de maat van Vrede. *Jesjóea hannotzrié* werd van ZooN tot God-Zelf, tot hoogste Af-god, van Geslagene tot Slaghout, tot gesel-roede en plaag. In zijn naam begon men te moorden en te onderdrukken, te indoctrineren en te demoniseren. Steeds meer tirannen-waanzin, alleen-recht van de sterkste.

Is het werkelijk zo verbazingwekkend dat in een land met een zo diepe christelijke signatuur als Duitsland de geest van het anti-semitisme zo heftig uitbrak? In het geheel niet! Dit was de kwade dronk van eeuwen van ziekmakende theologen-drank, vergiftigde mis-wijn. Flagrante omkering van de liefde en de barmhartigheid die in het Teken van de Zoon te vinden zijn. Omkering van alle waarden waar de Man van Nazareth voor stond en voor stierf. Het aangrijpende verhaal van zijn biografen, de verdicthters van zijn leven, is al snel gecorrumpeerd door politieke complicaties en door het menselijke al te menselijke spel van priesterlijke en hoger-priesterlijke ambities, de vloek die rust op alle instituties. Het Evangelie moet men ondanks haar grootsheid heel voorzichtig lezen. Het is met haar als met een huid die in de loop der jaren moedervlekken kreeg, littekens en wratjes, rimpels en eczeem. Vertalen is niet zelden ook verzieken en verdraaien. Er is veel dat herroepen moet worden ... Het Teken van de Zoon is Enkelingen-Evangelie, goed bericht voor de ziel: ik mag er zijn! ... ik ben een Kind van de Ene, de Eeuwige ... proclamatie van Zijn kant. Nu *ik* nog! Er is iets in mij dat nog verbroken moet worden: mijn hulp-constructies van het begin, het 'ik' dat mij toen overeind hielp, het 'ik' dat ik vond in mijn strijd tegen de vreemdheid van deze wereld, het 'ik' waar men een naam aan gaf om het te consolideren, een naam die ik in vertrouwen overnam ... Maar die grond zinkt langzaam weg voor wie waarachtig leeft, is drijf-zand met een beperkte bevaarbaarheid, dan zinkt het huis, zinkt '*mijn* ik' er in weg en gaat mijn leugen-schip, mijn roof-boot en eigen-dunk aan honger ten onder. Want *ik ben iets dat niet van mij is* ... dat is geen geheim voor wie aandachtig leeft, maar wel een schok voor wie zijn leven wil behouden. Wie haalt mij op? ... Wie trekt mij boven water? ... Het Teken van de Zoon is een Punt met vier haken. Teken van de Visser die mij vangt ...

Vijf!

"En wat doet de heilige in het bos?" vroeg Zarathoestra. De heilige antwoordde: "Ik maak liederen en zing ze, en als ik liederen maak, dan lach, dan schrei en dan grom ik: zo loof ik God. Met zingen, schreien, lachen en grommen loof ik de God, die mijn God is. Maar wat brengt gij ons ten geschenke?" Toen Zarathoestra deze woorden gehoord had, groette hij de heilige en sprak: "Wat zou ik u kunnen geven! Maar laat ik snel heengaan, opdat ik u niets afneme!"

In de Echten-reeks presenteer ik het monogram van het Teken van de ZooN als het drieëntwintigste teken⁴, het Teken dat vervult, het Teken dat aan het spreken vleugels geeft en aan het telraam van het alfabet het getal 500. Maar toch, versta mij goed: Het Teken van de ZooN is geen nieuw schrift-teken, geen symbool om op vaandels mee te dragen. Het Teken van de ZooN ligt eerder als een niet-uitdrukbaar en onuitsprekelijk verlangen in de spaties tussen deze woorden. Als een wachten, een wijzen, een zuchten, een onophoudelijk zoeken en vragen en herroepen ... Immers: de Komende moet nog komen. Geen definitieve perken in het geschrevene, maar ruimte om te verwelkomen ... dát is het Teken van de ZooN. Teken van een scheppend woord in mij, een barenswee, een barensweg, opdat de Komende tevoorschijn komt als ik spreek en als ik zwijg, als ik krabbel en krijt, als ik mijn woorden rek om daarmee te reiken en zo de greep te verliezen ... en de Komende zich *geeft* ... als het nodig is, hoogste tijd is, *noen* is, *dán*: ontmoeting van *Zájjin* en *Noen*, van doel en weg. Het Teken van de ZooN is het doel op mijn weg. Maaltijd tijdens het vasten ...

Het Teken van de ZooN staat op uit de taal zelf, als een hoeken-kruis dat straft, dat logen-straft wat leugen-geest dit kruis heeft aangedaan. Het verraadt ook een christelijke medeplichtigheid in deze zaak. Schaamte en verontwaardiging kleven haar aan. Maar het Teken van de ZooN doet wat zij is, zij kan niet anders: zij staat op uit haar as, met het vuur van een Levend Woord. Zij herrijst in diepe, ZiN-rijke woorden van mijn moedertaal, gesproken in het land waar Joden enkele eeuwen in vrede mochten verblijven, zij herrijst in een evangelisch woord bij uitstek: ZooN ... en in de branding van het ZijN zelf ... dát te ZieN bracht mij ooit in grote verlegenheid. Daarover heb ik verteld in mijn boek *Zien door Rozetten*, nu al weer twintig jaar geleden⁵. Het leven staat niet stil, maar een vloek gaat niet zo snel voorbij.

Het Teken van de ZooN geeft terug wat door leugenaars werd geloochend en verdraaid vanuit ideologische motieven. Het monogram van het Teken van de ZooN, het Teken dat overleeft in de taal zelf, is zo tot logen-straft en zegen. In weerwil van de valse reuk die haar onrechtmatig aankleeft, wast

⁴ Het Echten-reeks boekje *Gematria en Geometrie deel 2 van 3* gaat in op het drieëntwintigste teken.

⁵ Ook in het Echten-reeks boekje *Gematria en Geometrie deel 2 van 3* wordt hierover verteld.

dit teken schoon voor wie dieper wil ZieN ... Het Teken van de Zoon wijst op het Herstel van de Eenheid, want zelfs in het Duits komt na 9, *ZehN*: 10 ... *Eén* op een hoger, hersteld niveau. In de getalsmatigheid van het alfabet schuilt een getalsmatige gelijkenis van de Weg van Herschepping en Wedergeboorte. Er komt bij elke waarachtige Pelgrim-Zoeker een stap die over zichzelf heen springt, een persoonlijk Pasen ... dát is Wedergeboorte, dát is Transformatie, bevrijding, herstel, waarin het oude niet het verworpene is, het veroordeelde, het verachte, maar wel het ver-ZoeN-de, het geheelde, het opgehevene, het verlostte, voorbereid tot nieuwe Scheppende Kracht.

Het Teken van de Zoon toont vanuit mijn taal zelf het mis-bruik en het mis-verstaan van het haken-kruis (卐) door de NaZi's van toen, hun verborgen nijd, de mis-gunst van de goddeloze, die de Ene, de God van Israël, niet meer kent, niet meer erkent ... de mis-geest, die zelfs het Volk van 'de Zoon' heeft willen vernietigen, de geest die ZioN niet kan dulden. Het was de kwade geest van eeuwen ingebeeld en ontspoord christendom, die als een ontheemde wraak-god rondwaarde in het boeven-brein van de nationaal-socialisten, de geest van een gestorven god, een god die sterven *kon*, de geest van gekwetste hoogmoed en rancune ... Hoe anders het Teken van de Zoon waarvan ik spreek!

Zes!

En zo gingen zij uiteen, de grijsaard en de man, gelijk twee kinderen lachen. Toen Zarathoestra echter weer alleen was, sprak hij aldus tot zijn hart: "Zou het toch mogelijk zijn! Deze oude heilige heeft in zijn bos nog niets ervan gehoord, dat God dood is!"

Dit monogram kwam mij ooit als een openbaring in mijn moedertaal tegemoet, volgens mystieke principes die in de Joodse mystiek gebruikelijk zijn ... in woorden met een diepe zeggingskracht ... gearticuleerd door *Zájjin* en *Noen*, Z en N ... Zoon, ZiN, ZieN, ZijN, ZoN, ZoeN ... Eén-lettergripige begrippen rijk aan existentieel besef ... een openbaring van de Levende in de gedaante van een swastika, het 'Levensteken', het oeroude teken van Wedergeboorte! Teken van de mens die ontspringt, die *zichzelf* te boven komt, die pas werkelijk Mens wordt! Nee: het Teken van de Zoon is geen verstard portret, stijf van ideologische pretenties, maar veeleer een schuchter icoon, een glimlachen van twee tekens die hier één zijn,

monogram van mystieke kennis, ingang en uitgang voor wie in de Ene zijn Vader- en Moeder-Thuis heeft ontdekt, daar Kind-aan-huis werd ...

Het Teken van de ZooN is een teken van herstel, van verandering. Teken dat vernieuwt en in weerwil van de aangedane doem een zegen vertolkt. Teken dat logen-straft, en aan as het vuur terug-geeft ... In dit Teken staan de doden op, mijn eigen doden, stemmen die verstomden, verdwaalde kreten, hoop die soms verloren ging ... Sta op, Kind van de Ene! ... ZooN!

Het Teken van de ZooN wil in wezen ongeschreven blijven. Het is een verborgen, mystieke kracht die mij midden in de nacht doet opstaan om dit te schrijven! ... Zo roept het Teken van de ZooN alle tekens op, alle woorden, de ZiN zelf, om ook wakker te *blijven*, en geen woord voor *waar* te houden dan alleen als het scheppend is en scheppend wil blijven, dus *her-roepelijk!*

Het Teken van de ZooN wappert niet op vaandels en vlaggen, staat niet op krijgshaftige armbanden, petten en gordels ... Het Teken van de ZooN is stil en verborgen. Alleen *zó* en *dáár* werkt het *in mij*, om te genezen, te herstellen al wat door leugens werd misvormd en verleid ... als een logen-straft in mij, een richtsnoer en stem van mijn geweten ... een ZoN van inzicht die in barensood werd verkregen en mij herschiep tot ZooN ... een Verbondene in de Ene.

Het Teken van de ZooN is een openbaring in de taal zelf. In dit geval de Nederlandse taal, waarin het 7e en het 14e teken van het alefbet in een klinkerloze ontmoeting dit teken vormen. De volgorde die zij nog hadden vóór de verstrooiing onder de talen die zij hielpen te verschriftelijken. De Z werd ooit weggedaan en later weer teruggeroepen en belandde zo op de 26e plaats in een nieuw alfabet mét klinkers. De N behield ondanks alle verschuivingen van andere tekens zijn 14e plaats. *Zájjin* en *Noen*, 7 en 50 ... 7 en $(7 \times 7) + 1$... de zeven in de gedaante van zijn wederopstanding. De zeven die aan zichzelf voorbij reikt. Dát is de mens-wordende Mens, met in zichzelf waarden en deugden die horen bij begrippen als ZieN, ZijN, ZiN, ZoN, Zoen, ZooN ... woorden die in mijn moedertaal stuk voor stuk existentiële motieven inhouden van levenskracht.

Wie heeft dit ooit verzonnen? Ik niet! Ik toon het alleen, ik zie het staan, ik voel de kracht ervan, ervaar het met ontzag en huiver ... Het woord spreekt, spreekt zélf. Zelf-openbaring van het woord, in Taal en Teken ... waartoe?!

Om te *her-inneren*, om te *her-roepen*, om te *her-halen* de Ene in ieder menskind; de Uniek-Makende, die mij doet zeggen: Hier ben Ik!

Zeven!

Toen Zarathoestra in de naastbij gelegen stad kwam, die tegen de zoom der wouden ligt, vond hij daar veel volk op het marktplein bijeen: want er was toegezegd dat men een koorddanser zou zien. En Zarathoestra sprak aldus tot het volk: "Ik leer u de Boven-mens. De mens is een wezen dat overwonnen moet worden. Wat hebt gij gedaan om hem te overwinnen?"

Het monogram van het Teken van de Zoon symboliseert de ontmoeting van Eeuwigheid en Tijd in een enkel persoon. Het is telkens een unieke gebeurtenis. De dialoog van Eeuwigheid en Tijd *in mij*.

Het Teken van de Zoon symboliseert de kracht achter elke individuele gedaanteverandering, de transcendente beweeg-reden in mijn dagelijks handelen. Het Teken van de Zoon is een mystieke intentie. Het monogram van het Teken van de Zoon *als symbool* is niet het Teken van de Zoon in zijn kracht, het is daarnaar slechts een vingerwijzing, een lichtspoor, een aarzelend gebaren.

Het Teken van de Zoon beoogt een individuele en innerlijke staat van welbevinden en mag nooit verworpen tot embleem van een collectieve beweging. Het Teken van de Zoon wijst op een Mens-wordend pad dat ik in mijzelf moet zoeken. Haar waarmerk is het ZieN van een nieuwe dageraad in elke levensstap, hemel en aarde verbonden in mij ... Het Teken van de Zoon wijst op een overwinning op de *geest van de zwaarte* die aan ons trekt, zonder dat die zwaartekracht haar recht van bestaan is ontnomen ... mijn klaagzang werd eerder tot ode! Gaande in het Teken van de Zoon is ieder einde een nieuw begin, want in het Teken van de Zoon reikt mijn leven over de dood heen: ik ben niet de laatste, eerder de eerste voor wie van mij wil leren! ... In die geest sprak ooit *Zarathustra*, die *dansende mens* van Friedrich Nietzsche, de Duitse filosoof, die óók door het nationaal-socialisme werd misbruikt, verdraaid en verraden ... in dezelfde geest zingt iets in mij op deze reis hem na:

Nacht is het
nu spreken alle bronnen
en ook mijn hart is
een sprekende fontein
De geest van stromend water
wiekt op als een vlucht
van duizenden watervogels
Het water waarin wij allen
ondergaan leeft! Hoor!
Het vertelt daarvan!
Het Teken van de Zoon is
een Levende Bron in mij
een scheppend teken
Schip maar! Er is steeds genoeg!
Hang maar over de rand
en zie je schaduw, je eigen
spiegelbeeld ... put! ... en verbreek!
Laat het beeld maar barsten in de tijd
en drink!.. verfris!.. word wakker!
om weer op weg te gaan
Dit Teken moet worden opgehaald
het leeft in diepe putten
vol van Levend Water
Het schreeuwt daar niet
maar al wie dorst heeft
weet haar wel te vinden

Leven is leren, en stijgen is mooier dan dalen. Het gevecht tegen de zwaarte geeft meer voldoening! Bij iedere klimmende stap ervaren dat je weer even de zwaarte overwint ... *even*, want in deze wereld van de dualiteit, van licht en zwaar, van hoog en laag, keert alles tenslotte terug in de diepte, in de onkenbare verborgenheden van het ZijN ... Maar hier, als levenden, zullen wij overwinnaars zijn. ZiN-gevers, scheppenden, bouwers, Zonen van de hoogste Bouw-Meester ... wie kent zijn Naam?!

Deze, ook *mij* omvattende, moet Naam-loos blijven, omspeeld door ontelbare namen, die Hem wel bedoelen, maar Hem nimmer zijn ... dat zou zijn dood zijn *in mij*! Zolang ik leef, schep ik Hem een schat aan Namen, dat is mijn 'in het Teken van de Zoon-ZijN'... In het Teken van de Zoon ben ik een overvloed aan Namen voor de Ene, een borrelbron van vraag en antwoord, en in ieder antwoord schuilen weer nieuwe vragen en een nieuwe Naam voor de Dieper-Zijnde ...

Acht!

Zarathoestra echter zag het volk aan en verwonderde zich. Dan sprak hij aldus: "De mens is een koord, geknoopt tussen dier en Boven-mens, een koord boven een afgrond. Een gevaarlijk overlopen, een gevaarlijk opweg zijn, een gevaarlijk terug-schouwen, een gevaarlijk huiveren en staan-blijven. Het grote in de mens is: dat hij een brug is en geen doel. Wat bemind kan worden in de mens, is dat hij een overgang is en een ondergang."

ZiN-kraft in mij, kraft om te vernieuwen en uit te dragen en toch telkens in dialoog met de Diepte, het verleden waarin de toekomst woont ... geen wan-slagen van eerbiedloosheid-zonder-ontzag. Elke zonsopgang is telkens een wedergeboorte van die Ene Ster, die Oude van Dagen. Frisheid die ik herken, oorsprong van toekomst. Roepen is telkens her-roepen, opnieuw horen van wat eens klonk en dan met mate her-kiezen, vooruit werpen, waakzaam blijven, her-kauwen ... soms uitspugen!

Het Teken van de Zoon roept niet op tot imitatie van het verleden, tot het naspelen van oude gewoonten. Het Teken van de Zoon maakt vrij, zelfs tot scheuring, omdat het ten diepste een scheur *is*, een Breek- en Keer-Punt, een af-stand, een keuze voor wat komt. Het Teken van de Zoon in mij is vooral een reikende hand naar Toekomst én Verleden, een Eeuwig Nu, want tijd staat stil voor wie de Ene kent. Paradox én anti-paradox ... er is geen leer, wel een Weg en een over-wegen in waarheid en in geest ... In het

Teken van de ZooN wandelt de Ene altijd met je mee ... dat is het geheim van Z en N, van *Zájjin* en *Noen* ... beeld-spraak in de mens omhoog gestoken, maar niet door hemzelf.

Zájjin en *Noen*, Z en N, dragen de mystieke kracht van Wedergeboorte, van twee die Eén zijn. In 50 is 7 immers over zichzelf heen gesprongen en weer opgestaan ... 50 is $(7 \times 7) + 1$... de 1 van de Ene, de Heilige, de Eenheid-Scheppende. De Z van זָכָר, *zacháár*, *mannelijk*, van Zie!.. van Zo!.. van de Zee die aan haar einder de hemel kust ... waar de ZoN vurig en ongeblust uit het water oprijst en ondergaat om weer op te staan ... De N van נִקְבָּה, *n^eqevá*, *vrouwelijk*, van Nu!.. van Neu!.. van Nee!.. moment van ommekeer. In Z en N zingt een scheppend lied van de Eenheid der Tegen-delen, het lied van Man en Vrouw, het eerste kraaien van het Kind: *ik ben er!* ... Kind in mij... Hier-ben-ik! ... *want U bent in mij!*

Het Teken van de ZooN is het teken van her-schepping, van vernieuwing, van de mens die wordt wie hij is ... en wat hij wordt, is altijd iets dat niet van hem is ... hij is een *Toe-gewijde* ... (*Zu!* ...) één die nadert, een Naderaar, een rare nar, een Eenling in gezelschap van de Ene ...

Het Teken van de ZooN is een teken van betrokkenheid, van een intieme, inwendige dialoog. Ik voel mij in dat gesprek gekend, ondervraagd, maar niet als een beklagde. De Vragensteller in mij maakt mij bewust van mijn verantwoordelijkheid, toont mij alternatieven voor mijn weg, roept op tot het maken van verantwoorde afwegingen, geeft ruimte aan mijn dwaasheid ... Ik ben alleen, maar niet eenzaam, niet verlaten. Ik voel mij thuis in een vreemde omgeving, ik mag er zijn, kan tot rust komen. Mijn ziel *woont*, is niet op de vlucht, ook al ben ik doorlopend onderweg. Er is een gevoel van Zin en Betekenis, een kracht om te verstaan, een openheid om mij met anderen te verstaan. Toch ben ik niet naïef ten aanzien van mogelijke gevaren. Ik ben wakker, ik ken mijn kracht, maar ook mijn kwetsbaarheid. Dit is een wereld van Licht én Duisternis, van Dood én Leven. Het vijandige bestaat. Dit vult mij met ontzag, met huiver soms ... Dood en Duisternis, Kwaad en Druk nemen ook deel in mij. Toch verlamt dit mij niet. Het maakt mij ook niet cynisch, of al te achterdochtig, eerder ernstig. Ik voel mij niet slecht. Maar in al mijn ernst blijft er een humoristische, opgewekte kijk, een relativerend vermogen dat niet eindigt in overmoed ... *want U bent met mij*, zong David al, in die bijzondere 23e psalm.

U! ... Klankvol woord van één letter. Persoonlijk voornaamwoord ...
voornáám woord! Geen medeklinker, maar een klinker, een vocaal, een
stromende klank ... met *Uuuuu* ... ben ik verbonden, U, onbepaalde Hoogste
Bepaaldheid, die mij *op*-roept, waardoor ik ben gaan staan, twee armen
kreeg om op te heffen, twee benen om te gaan. Waardoor ik een houding
werd, een verhouding, een verstand-houding. Waardoor ik een uitgang en
een ingang werd, een kracht om *in* te gaan, een verlangen om *uit* te gaan. Ik
be-sta in dit bijzondere *staan* voor *U* ... In *U* voel ik een open poort, een
omgekeerde Weg, die mij verbindt met de verborgen geheimenissen van
een 'Thuis'. Dit 'Thuis' is ook in mij. Ik voel mij geborgen in dit 'Thuis' en dit
'Thuis' wil zijn geborgenheid en goedheid uitdelen, laten overstromen, in
mij ... wil het tot een ontmoeting laten komen. Dit 'Thuis' is mijn *ge-heim*,
mijn dagelijkse *heim-wee*. Verlangen naar U!.. Zo zijn wij altijd *samen* 'Thuis'
en *samen* 'Onderweg' ... een wel-bevinden en wel-behagen in *U* ... *Uuuuu* ...
zo *Nu!* ... *Noen* ...

Negen!

*Wee! De tijd komt, waarin de mens de pijl van zijn verlangen niet meer
over de mensen uitschiet en de pees van zijn boog verleerd heeft te
gonzen! Ik zeg u: men moet nog chaos in zich hebben om een dansende
ster te kunnen voortbrengen.*

Het hoogste wat ik in *U* in elk *Nu* kan voortbrengen is *ZiN* ... waardevolle
Toekomst, dankbaar bestaan. Zo sta ik in het Teken van de Zoon, als een
Zinnige, als een Zin-verlener in een Zin-vol-Zijn. Kracht om te aarden, van de
aarde te zijn en niet van ideologische Vlucht-oorden om mijn eigen
ondraaglijkheid te ontgaan. *U* maakt mij tot een *Enkeling in U*, en dat is
waarheid genoeg, verder hoef ik niets te weten. Weten is hier geen weg,
hier bloeit een *willen* ... hier geldt *vertrouwen* ... Mijn weten wil alleen wat *U*
mij al gaande onderwijst, want gaarne geef ik door! Mijn grootste vraag en
verlangen is: hoe geef ik *U* door? ... *U*, zo onuitsprekelijk, zo ongrijpbaar, zo
ver, zo dichtbij, zo Eén in zo-veel ... *U*, die mijn hart doet zingen gelijk vogels
bij het opgaan van de ZoN. In *U* is de nog ongevormde Levenskracht, die tot
schepping wil worden ... tot *Oooo* ... tot *Aaaa* ... tot *Eeee* ... tot *liiii* ... en dan
gehakt, gehamerd en geploft door beitel-klanken, blaas-krachten, mede-
klinkers ... tot woord-beelden en zin-structuren ... verhalen, gedichten en
betogen om van alles te zeggen, te zingen en te bereiken, maar toch vooral:

hoe geef ik *U* door? ... *U*, die mij vervult en zo nabij is, dat liefde mijn hoogste waarheid werd, een wil om te bestaan, en om dat door te geven!

Mystieke Band tussen Verwekte en Verwekker, zo is deze band tussen mij en *U* ... getekend door Z en N in een ongedeeld begrip: ZooN ... mijn ziel in het Teken van de ZooN. Een Teken voor *elke* ziel, voor *ieder* mensenkind, man en vrouw, jood en niet-jood, Nederlander en niet-Nederlander. Het Teken van de ZooN is naar zijn intentie geen Nederlands concept: 7 en 50 zijn internationaal en boven-nationaal. *Zájjin* en *Noen*, met hun mystieke achtergrond, zijn in het Hebreeuws goed bewaard gebleven, maar het zijn schrifttekens verwijzend naar taal-onafhankelijke uitspraak-attitudes ... Revolutionaire stap in de menselijke ontwikkeling. Overgeleverd in een systeem van *beelden*, *begrippen* en *getallen* binnen een semitische taal-omgeving, maar toepasbaar op vele talen: Kanaänitisch, Fenicisch, Aramees, Hebreeuws, Grieks, Latijn, Germaanse talen ... geschikt voor elke tong ... Het zijn immers tekens van lippen, tanden, verhemelte, keel en tong. Ook de vorm van de letter-tekens is niet onveranderlijk: mijn Latijnse Z wijst nog steeds op de consonant waar ook de Hebreeuwse *Zájjin* naar verwijst, maar die schrijf je zo: ז ... en in het Proto-Kanaänitisch zo: ... en in de tijd van Koning David zo: ... Zevende teken van het alefbet. Uniek teken op een unieke plaats, met een uniek karakter: *wapen*, *werktuig* ... iets dat nooit verloren gaat, in welke taal dit teken ook verzeilt ... Er is een soort archeologie van de oer-tekens, die de Franse rabbijn en filosoof Marc Alain Ouaknin *archeographie* heeft genoemd, en terecht.

Er is een soort aantrekkingskracht tussen deze tekens (en hun inwendige betekenis) en de articulatie van begripsinhouden in welke taal dan ook. Een synchroniciteit die plaatsvindt en oproept tot interpretatie en commentaar. Niet om daarmee iets te bewijzen, maar om de voortgang, de verdieping en vernieuwing van het denken zelf te creëren, te doen geworden. De mens scheidt immers mee aan de Mens die komt, of hij dit nu weet, of wil, of niet ... Hij moet het *leren* willen, hij mag het hopen, die *achtste dag* ... die Mens die hem *te boven* gaat, die kiemt in ieder van ons. Dat het een Mens mag zijn die zegent, een *lerende* Mens. Dat is de ZiN van het schrijven: om vooruit te helpen, mijn stoutste gedachten voorbij.

Wie de *Echten-reeks* leest moet dit alles goed begrijpen: het gaat niet om reactionaire verlangens. Het christendom *zoals het was* is voorbij, maar niet de ZooN, het lessende Woord van de Ene in zijn Kinderen, zijn Zonen van telkens weer. Het Jodendom blijft een bron en bewaarplaats van inzicht en geweten, maar ook hier is veel dat gold, maar nu verstikkend is. Rituelen gaan voorbij en worden her-boren, mensen kunnen niet zonder, maar de mens is Vrij, elke tel Nieuw voor de Ene ... Ga op weg is Zijn devies! Dit Recht is tegelijk een Plicht om te bewaren, te verdedigen tegen elke geest van wetmatigheid en tirannie, de koers van de kudde en zij die daaraan hun macht en status ontlennen. Wij hoeven geen tradities na te spelen. Naast behoud is er de opgave om te vernieuwen, te ont-luiken en de vertrouwde ark achter te laten om een nieuwe weg te kunnen gaan. Wat blijft is *Leren!* ... Het Teken van de ZooN wil nog iets leren!

Tien!

"Wij hebben het geluk ontdekt," zeggen de laatste mensen en knipogen. Een beetje gif af en toe: dat geeft zoete dromen. En veel gif tenslotte, om zacht te sterven. Men werkt nog, want arbeid is een vermaak, maar men zorgt dat het vermaak niet aangrijpt. Men wordt niet meer arm en rijk: beide zijn te bezwaarlijk. Wie wil nog regeren? Wie nog gehoorzamen? Beide zijn te bezwaarlijk. Geen herder en ene kudde! Ieder wil hetzelfde, ieder is gelijk: wie anders voelt, gaat vrijwillig in het gekkenhuis.

Er is een groot verschil tussen het monogram van het Teken van de ZooN en de gebruikelijke voorstelling van een swastika. Wezenlijk en markant in het monogram van het Teken van de ZooN is het Kruis-Punt, de stip en spil in het midden, waar alles om *draait*, de kans en keuze ook waar alles *om-draait*. Het Teken van de ZooN maakt mij immers *vrij*, vrij van definities. In dit los-staande Punt in het centrum oogt de Ene, de Niet-dimensionale, de Nul-dimensionale die tegelijk boven alle dimensies staat en ongezien deelneemt in alles wat verschijnt. Het monogram van het Teken van de ZooN tekent zo de mystieke *4-Eén-relatie*⁶: vier hoeken in een *sprong* verbonden met de Ene, de On-zienlijke in dit paradoxale *Middel-*

⁶ de *4-Eén-relatie* komt met name ter sprake in de *Echten-reeks* boekjes *Blokje Rond de toren van Babel* en *Wie is de mens?*

Punt. Want het zichtbare is hier werkelijk *middel* om naar het onzichtbare te verwijzen.

Het monogram van het Teken van de ZooN is een didactisch motief, samenvatting van een bijzondere mystieke lering en wetenschap. Geen amulet of magisch mysticisme, geen zegel om gewichtig mee te doen, geen poging om te provoceren. Het monogram van het Teken van de ZooN vraagt in wezen geen aandacht, maar wie dit teken doorziet, haar verhouding in zijn eigen leven ontdekt en erkent, verandert in een Aandachtige, een Weder-geborene, een Her-ziener en Her-roeper, een Beter-horende, omdat de ban van het menselijke al te menselijke in hem werd verbroken. Elke hoek in dit Teken verbeeldt een moment van keuze, van vrije keuze, van verandering. Het Punt in het midden woont ook in het punt in de hoek, is daar een ontdekking en overgang, een schrik en een zegen. Hoek-Punt waarin de haak van de *Visser-in-het-Midden* mij aan-trekt, mij aan-slaat, en doet breken. In vier stappen rond, maar elke stap is een her-beleven, de Ene woont in *al* mijn gaan. Elke stap is een wachtend gaan, een waarachtig ogenblik, acht-gevende oplettendheid. In elke hoek waakt de Ene, anders is deze hoek geen haak, geen breek-punt, geen keer-punt ... is deze Z geen *Zájjin*, geen werktuig, geen wapen ... is deze N geen *Noen*, geen vis die boven water komt en ziet wat niemand ziet ... was er ook geen sterven in het ZieN: een oude weg die werd doorgesneden!

Het Teken van de ZooN voor-ziet een aanraking van de Ene, die alles anders maakt, een heilige *Zet*, een duw van *U* die beelden verbreekt. Een *Zet* die toekomst geeft, een Z in beweging, gevolgd door een *en Nu* ... een altijd-durend *Nu* ... *Nu na Nu na Nu* ... *Noen*-maal van Z *in* N ... en 50! Niet voor niets zo geteld, want zeven maal zeven vervult de Zevende Dag, en 49 + Eén, de 1 van de Ene, scheidt de *achtste dag in mij*: 50! Zo wordt de wereld Eén in mij, ben ik *in* deze wereld en *met* deze wereld en tegelijk deze wereld *te boven*. De dood maakt mij niet ZiN-ledig, het leven vermoeit mij niet. Er is altijd een Kind in mij dat mij rondleidt en overal op wonderen wijst: Kijk! ... Zie! ... zeven werd Vijftig, en Vijftig is meer dan een mens kan tellen.

Elf!

Gezellen zoekt de scheppende, en dezulken die hun sikkels weten te wetten. Verdelfers zal men hen heten en verachters van goed en kwaad. Maar oogstenden zijn zij en vierenden. Mede-scheppenden zoekt Zarathoestra, mede-oogstenden en mede-vierenden zoekt Zarathoestra: wat heeft hij met kudde en herders en lijken te maken?

Het Teken van de Zoon dat je ziet, is dus een monogram van Z en N, een Hoeken-Kruis, een Vissers-Motief, een Taal-Uiting, een Mystieke Verhouding, een archetypisch symbool van opstanding en wedergeboorte. Tijdloos, menselijk, boven-menselijk, aan geen volk of ras gebonden. Beeld van twee die Eén zijn, tegen-spraak in teken-spraak, eenheid in evenheid, heelheid in gebrokenheid, spraakzame onuitsprekelijkheid ... zielsgeheim! Het wil het liefst gezongen zijn, gefloten, in woorden verborgen zijn, niet op muren en pamfletten. Dit Teken is niet goedkoop, het eist bezinning, eenzaamheid en afzondering, alvorens het tot de mensen gaat. Daar aangekomen verbergt het zich liever en spreekt zij het liefst met andere woorden ... Dit Teken gedraagt zich als een ei dat uitgebroed wil worden in de holte van je hart ... Het meldt zich vanzelf in een gebaar van liefde en verzoening, een daad van onontkoombaarheid, een hand die zegent ... Dit Teken strijdt in stilte, doet mij herademen, helpt mij overeind, veroordeelt niet, want in de Zoon spreekt de Ene, de Heilige, de Vader die met mij op weg is, die mij opricht en onderwijst, die mij ook in de ander tegemoet komt. Het Teken van de Zoon is wel een zegel, een waarmede, maar het liefst geschreven met onzichtbare inkt. Een Punt- en Lijnen-les zonder pretentie, maar rijkelijk gevuld met ZiN en Kracht. Dit Teken is geen schild om je achter te verschuilen, maar een gave en op-gave om waar te maken. Jij bent dat: Kind van de Eeuwige, Bewaker van Geheimen, Ontdekkings-reiziger, ZiN-dragende Zoon.

De mens in het Teken van de Zoon blijft een raadsel-geest, een vragensteller, een lachebek, een vierende... hem draagt een geest van vertrouwen. Enkelingen-rust in de Ene, Die zich doet kennen als *Hier-ben-Ik*, als *כִּי־אֶתְּחַבֵּב עִמָּךְ*, *ki-èh^ejè immáách*, *want ik ben met je ...*⁷ Je moet daarvoor wel de kudde verlaten ...

⁷ dit citaat uit Exodus 3:12 wordt besproken in het Echten-reeks boekje *Het Paleis van de vijf*

Roedel-geest kan dit haast niet begrijpen. *Roedel-geest* wil een leider, een Bescherm-Heer op afstand, en een veilige groep. Het Teken van de Zoon huist echter in de 'Enkeling voor de Ene', in Wie deze Enkeling zichzelf ontmoet en de Vrede van de Eeuwige... twee die Eén zijn en blijvend twee. *Roedel-geest* wil altijd zichtbare goden, om zich op te kunnen beroepen. *Roedel-geest* maakt van elk Geheimenis een plat verhaal om dat tastbaar, als bewijs, omhoog te kunnen steken. *Roedel-geest* waant zich vrij zolang het beeld van de Grote Leider onaantastbaar blijft, anders stort de roedel in en blijkt een ongetemde, angstige kwaadaardigheid. In de roedel duldt men geen kritiek, geen commentaar, geen afvalligheid aan de gebruiken, want dat bedreigt de orde in een wankel zelf-bestaan. Het is de geest van afgoderij, van knechting en rituele krampachtigheid. Vrijheid is daar een vloek en vol van gevaren ... De roedel-geest is in wezen niet religieus, maar tiranniek. Enkelingen zijn daar niet welkom, maar *zij* staan op eigen benen ... of liever: zij wandelen lichtvoetig op hun handen langs de hemel voorbij.

Het Teken van de Zoon dat ik teken, is niet het Teken van de Zoon dat ik bedoel. Het Teken van de Zoon is geen vignet, hoewel dat een consequentie is van zijn verschijning. Het is een manier om erover te kunnen spreken. Het Teken van de Zoon is in wezen een hoogst individuele *gebeurtenis*: U in mij, en ik in U ... U beurt mij op, in U ben ik opnieuw geboren. Het Teken van de Zoon draait niet meer om *mijn ik*, maar om heiliging en vernieuwing, om schepping en dankbaarheid. Mijn *ik* mag daarbij gids zijn, voorganger, werktuig, dienaar ... *Uw Ik* is mij identiteit genoeg ... en zij spreekt en handelt daarbij *in het Teken van de Zoon*.

Twaalf!

Toen Zarathoestra dit gezegd had, was hij de woorden van de heilige in het woud indachtig, zuchtte en sprak aldus tot zijn hart: Dat ik verstandiger ware, gelijk mijn slang! Maar het onmogelijke vraag ik: Zo vraag ik nu mijn trots, dat hij immer gepaard ga met mijn verstand. En als mijn verstand mij eens verlaat: – o, het vliegt zo gaarne van hier! – dat mijn trots dan nog met mijn dwaasheid vliege!

Aldus begon Zarathoestra's ondergang.

Dertien!

Ondergang

Onder-gang als *door-gang*. *Doorgang*, want het gaat niet om het einde van 'mijn ik' en evenmin om de dood van god, die de Levende is. Ooit stond er op een muur: *God is dood. Nietzsche* ... maar een paar dagen later stond eronder geschreven: *Nietzsche is dood. God* ... Het gaat om verandering, vernieuwing, noem het Weder-geboorte ... Elk woord lijdt aan sleet en verval, kan verdacht gemaakt worden, een slechte adem krijgen, mishandeld en mis-buikt worden. Daarom gaat het denken door, het wikken en her-wegen. Het Teken van de ZooN her-wikt mijn 'ik' en ijkt mijn weten. Daarom nog een *na-zucht* aan het kruis, deze kruis-weg naar beneden ... het 'ik' staat immers op, krijgt een nieuwe gedaante, zoekt de mensen op.

In het Teken van de ZooN ben ik een door-kruiste van ZiN, niet een door-gekruiste. De verhalen en verwickelingen, waarin mijn 'ik' als belangrijkste persoon de hoofdrol speelde, staan in een nieuw licht, zijn hun oude uitleg kwijt. Zij bouwen niet meer mee aan een verdere valse identiteit, zij hebben daar genoeg aan meegewerkt. Want mijn 'ik' bestaat vooral uit een stapel van ingekleurde verhalen waarin mijn 'ooit-ik' held of slachtoffer was, winnaar of verliezer, bevestigd of verworpen... allerlei interpretaties en daaruit volgende zelf-definities. Mijn 'ik' is mijn stand-punt in het ZijN, een existentiële kunst-greep, want elk 'ik' is voornamelijk een *verzonnen* grootheid. Mijn zelf-beeld had ook heel anders kunnen zijn. Het 'ik' is vooral een woord-geworden ervaring van vreemdheid, van vervreemding. Vreemdelingen-besef opgesloten in mijn kwetsbare, vaak zo machteloze lijf, als een gedetineerde met 'levenslang' ... Het 'ik' is een nood-zaak, een tegen-kracht, een overlevings-motief. Zonder een sterk 'ik' ben ik kansloos, dat weten alle monteurs van het moderne 'ik' ... Zonder een bevestigd 'ik' voel ik mij zinloos, onbelangrijk, ongeliefd, zonder betekenis, niet gekend, niet aangesproken ... Het 'ik' is in wezen zeer afhankelijk, product van afhankelijkheid. Ik heb geleerd om verlies van mijn 'ik' zeer te duchten. Dus moest ik mijn 'ik' omringen met vijand-beelden, tegen wie mijn 'ik' kon paraderen en eer behalen. Zo steeg de ster van mijn 'ik', steeds verder, meer en meer verblind door zichzelf. Zo werd het tot hoogste afgod onder de goden, en *in* die goden, en bij die goden thuis: mens bouwde Goddelijke Instituten met daarin voor zichzelf een kostelijke plaats ... een pauselijk 'ik' dat schaamteloos in marmeren paleizen woont en andere armere 'ikken'

listig weet uit te buiten en uit te zuigen in naam van het Hoogste Ik ... wat een sluw verraad! Die god is dood, maar toch: dat was niet toen en toen, dat is nog steeds. Het 'ik' is een lastige tegenstander in een mens, en een doorbraak komt niet zelden alleen per bliksemflits en zware buien ... en dan nog ...

Wie ben 'ik' om een ander tot vijand te *maken*? ... of, om een ander als vijand *aan te wijzen*? ... dan is mijn 'ik' dat eerder *zelf*. Maar toch, vijanden bestaan! ... Vijanden staan je naar het leven: vloed-golven, tornado's, aardverschuivingen, honger, dorst, ziekte, tijd ... maar ook afgunst, heerszucht, domheid, een roofdier-hart ... Wat doe je als je vijand vóór je staat? Daar heb ik geen passend antwoord voor ... maar één ding weet ik wel: dáártoe moet mijn 'ik' Mens worden, Boven-dier ... iets boven het *menselijke al te menselijke*, dat in feite zo vaak *on-menselijk* is en meedogenloos ... zodat ik *hoger* kan ZieN en *dieper* kan Horen en iets in mij zal weten wat de doen ... te doen wat *nodig* is.

Het Teken van de ZooN scheidt een nieuwe rust, een nieuwe kans om nog eens na te denken, te her-nemen, te her-roepen, en oude kansen te her-kauwen en te her-kansen. In het Teken van de ZooN staat een nieuwe innerlijke werkelijkheid op die een nieuwe ZiN verleent aan mijn 'ik' en het een andere rol toebedeelt. Een ZiN die dit 'ik' transparant maakt en het op een nieuwe manier verbindt met deze wereld. Geen geïsoleerd, veeleisend 'ik' dat zichzelf doorlopend in stand moet houden met steeds maar nieuwe ervaringen en sensaties, waarin dat 'ik' dan de hoogste genietster is en de belangrijkste overlevering. Bij alle verslavingen is het 'ik' altijd het grootste probleem. De mens is vooral 'ik-verslaafd', hoogst gevierde of meest verachte ... in plaats van een *venster* te zijn, een ontmoetings-punt tussen binnen en buiten, boven en beneden: U als een 'Ik' in de ander en 'ik' als een helpende hand in U, besef van Eeuwigheid in de Tijd ... elkaar Zo verwonderd aan te ZieN.

In het Teken van de ZooN is ZiN de belangrijkste mede-deling. Zegen en ver-'ZoeN'-ing, het maken van een Plaats waar ook anderen rust kunnen vinden en op begrip kunnen rekenen. In het Teken van de ZooN kan ik Zijn zonder overdrevenheid, zonder opzienbarende verlangens om mijn 'ik' omhoog te steken of ziekelijk te doen excelleren. *Doen wat nodig is*, is hier het

belangrijkste motief, en dat met *vreugde* en *dankbaarheid*, en nooit naïef! Het moet herhaald. Grenzen bestaan, er is een maat ... *Alles met mate*, anders liggen misbruik en uitbuiting op de loer. Het Teken van de Zoon in mij is niet allemans gek, maar een uitgestoken hand en een verlangen om te delen, met behoud van inzicht en verstand. Mijn 'ik' in het Teken van de Zoon is redelijk, niet impulsief, eerder intuïtief, innemend en deelnemend, luisterend, maar ook bewust van gevaren: de vijand *bestaat* en moet zijn eigen plaats krijgen. Er is een verschil tussen rein en on-rein, tussen recht en krom. Voor het kromme geldt: óf de hoek, óf de cirkel... om het kromme daarin op te sluiten tot verdere ondervraging. Het Teken van de Zoon toont die hoek, op weg naar het midden, waar de Ene is, Snijdend Punt, klein genoeg om elke cirkel te bevrijden. *Onder-doorgang*, die mij doet her-leven.

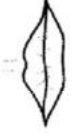

Van Robert la Boresa verschenen in de Echten-reeks:

- #1 Gematria en Geometrie deel 1
- #2 Gematria en Geometrie deel 2
- #3 Gematria en Geometrie deel 3
- #4 Mens Zijnde in Wording 1 – Blokje Rond de toren van Babel
- #5 Mens Zijnde in Wording 2 – Wie is de mens?
- #6 Mens Zijnde in Wording 3 – Weet voor Wie je staat
- #7 Mystieke Verhoudingen 1 – Het Paleis van de Vijf
- #8 Mystieke Verhoudingen 2 – Al het goede bestaat in Drieën
- #9 Mystieke Verhoudingen 3 – Verbazing Op-Wekkende Taal

www.robortlaboresa.nl

ט	ת	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א	Letter/Teiken
Teeet / טֵט	Cheet / תֵּת	Zajin / זֵינ	Wav / וֵי	Hee / הֵי	Dalet / דֵּלֵת	Gimel / גִּמֵּל	Beet / בֵּית	Alef / אֵלֶף	Naam/Begrip
									Pictogram
Baarmoeder	Omheining	Verbindings-Haak	Venster	Deur	Kameel	Huis	Kop van een stier		Beeldspraak
9-400	8-400	7-10-50	5-10	4-30-400	3-40-30	2-10-400	1-30-80		Getalswaarde
50	60	70	80	100	200	300	400		Atbasj

צ	פ	ע	ס	נ	מ	ל	כ	י	Letter/Teiken
Tsadee / צֵדֵי	Pee / פֵּה	Ajin / עֵי	Samech / סִמֵּךְ	Noen / נוֹן	Meem / מֵם	Lamed / לָמֵד	Kaf / כָּף	Jod / יוֹד	Naam/Begrip
									Pictogram
Vishaak	Mond	Oog	Water-Slang	Vis	Water	Ossenprik	Hand in beweging	Hand in rust	Beeldspraak
90-4-10	80-5	70-10-50	60-40-20	50-6-50	40-40	30-40-4	20-80	10-6-4	Getalswaarde
5	6	7	8	9	10	20	30	40	Atbasj

Het Hebreeuwse Alef-Beet
zoals het verschijnt in de **Mystieke Joodse Overlevering**.
22 Tekens ... het Letter-zijn is slechts één van de aspecten.
Elk Teken is ook **Beeld, Begrip en Getal ... meerdere getallen**.
Al deze aspecten tellen mee in de Bijbelse ver-telling ...
Helaas verdwijnen deze inhouden in iedere vertaling van het Woord ...
Het getal is een grootheid die de Grootshheid van het Woord mede ondersteunt ... en nooit een doel op zichzelf.

ת	ש	ך	ק	Letter/Teiken
Tav / תָּו	Shien / שֵׁן	Reesj / רֵישׁ	Qof / קוּף	Naam/Begrip
				Pictogram
Kruis	Tand	Hoofd	Oog van de naald	Beeldspraak
400-6	300-10-50	200-10-300	100-6-80	Getalswaarde
1	2	3	4	Atbasj

In het Teken van de Zoon

Zoon zijn, dochter zijn, een onzichtbare draad die ons verbindt met iemand die anders een vreemde is. Unieke band die mij afkomst geeft, een oorsprong, een geschiedenis. Zo zijn wij allen ten diepste verbonden met de Levende. Wij zijn geroepen in het Teken van de Zoon. Dit te vergeten, creëert een existentieel gat, waarin vele ziekten kiemen, waaruit veel soorten boosaardigheid hun kop opsteken, waaromheen een wervelwind van onrust waait ... altijd tekort, altijd gemis ... afgunst, jaloezie ... oer-zaak van haat en tweespalt. Geen Zoen, geen liefdevolle verbinding die de ander laat bestaan. In het Teken van de Zoon is verzoening ... Juist dit Zwarte Gat is de poort waardoor de Ene binnenkomt, de afgrond waarin Hij woont, want niets valt buiten de Ene, ook niet het Niets ...

Het Teken van de Zoon sterft door het glas, zinkt tot op de bodem, verbreekt alle spiegels en ontmoet de Vader ... die al *in* mij was, maar dat wist ik niet ... tot Nu! ... een Nu dat alles anders maakt: Zo! ... Hoe dat is, weet ik pas als het nodig is ... de Ene zal het mij doen weten.

De aanzet voor dit boekje en een groot deel van de tekst vielen mij toe in Oberengadin (Zwitserland), in Bivio, vlakbij Sils-Maria, waar de Duitse filosoof en Ban-Breker *Friedrich Nietzsche* ooit geïnspireerd werd tot vele van zijn boeken. Zijn beelden werden door de nazi's misbruikt, zoals ook de *swastika* door hen tot een vloek werd. Dit boekje wil her-roepen, recht-zetten, recht-doen, de schrik overwinnen. Kijk maar rustig in de diepte ... maar tot vergrijpers en wankelaars zeg ik liever: blijf af! Dit is geen snelle hap, al werd het in een zucht geschreven.

~

De Echten-reeks is een serie bewerkingen van lezingen door Robert la Borea in de Hummelhoeve te Echten, in het kader van de Joods-mystieke overlevering. In deze lezingen gaat het de spreker vooral om de getals-mystieke benadering van Hebreeuws-Bijbelse tekst in dienst van de interpretatie van die tekst.

Deze interpretatie is altijd gericht op bevrijding van zin, menswording, een anders leren zien, bewustwording van wie wij zijn in het perspectief van de Eeuwige, of, zoals het in deze lezingen dikwijls naar voren komt: de mens in het Teken van de Zoon.